

Nejvyšší soud obnovil usnesení soudu první stolice.

Důvody:

Nelze přisvědčiti názoru rekursního soudu, že s hlediska § 341, odst. 1, ex. ř. nelze za »pomocné dělníky« při stavitelské živnosti pokládati obyčejné dělníky, nýbrž jen pomocníky vyššího druhu. Otázku, kdo jest podle dotčeného ustanovení »pomocným dělníkem« (»Hilfsarbeiter«), jest posouditi podle předpisů živnostenského řádu, neboť § 341 ex. ř. na něj svým obsahem poukazuje. Podle § 73 živn. ř. jsou pomocnými dělníky (»Hilfsarbeiter«) všechny pracovní osoby, které při živnostenských podnicích jsou v pravidelném zaměstnání, bez rozdílu věku a pohlaví, a to pomocníci (obchodní pomocníci, tovaryši, sklepníci, kočí při živnostech dopravních a pod.), tovární dělníci, učedníci a ony osoby pracovní, jichž se užívá k podřízeným službám pomocným při živnosti. S hlediska dotčeného zákonného ustanovení jest tedy za »pomocné dělníky« při živnosti stavitelské pokládati nejen vyučené zedníky, nýbrž i jejich přidavače, jejichž práce je v živnosti stavební po případě při provádění stavby stále nutná, takže jsou v nerozlučné spojitosti s vlastní živnostenskou činností vyučených zedníků. Bylo-li tedy soudem první stolice zjištěno, že povinný zaměstnává na stavbě budovy lesní správy v O. 15 zaměstnanců, je rozsah jeho stavitelské živnosti takový, že je na ni podle § 341, odst. 1, ex. ř. možná exekuce vnučenou správou. Bylo proto odůvodněnému dovolacímu rekursu vyhověno.

Čís. 16309.

Pokud jest politickou obec pokládati za stavebnici školy z pohodlí, přesto, že při zadání a provádění stavby školy vystupovala místní školní rada a že pro stavbu školy nebyla odhlasována finanční úhrada (§ 10 zák. č. 329/1921 Sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 17. září 1937, Rv I 246/36.)

Žalobci se domáhají jako postupníci Emanuela D., stavitele v H. M., zaplacení 48.012 Kč 15 h s přísl. na žalované politické obci B. a osadě B. K odůvodnění žaloby přednesli: Dne 27. dubna 1927 se obecní zastupitelstvo žalované politické obce B. usneslo, aby byla příslušným úřadům podána žádost o povolení stavby měšťanské školy v B. Poté podala obecní rada žalované obce B. žádost k zemské školní radě v P., aby bylo zavedeno šetření o zřízení dotčené měšťanské školy, a v ní uvedla, že potřeba oné školy pro B. a široké okolí jest nutná, že byl zřízen komitét ze zástupců obce i osady B., který podnikl další kroky k získání potřebného kapitálu k postavení školy, a že té doby je kapitál, potřebný k postavení měšťanské školy, již zajištěn. Dne 16. července 1927 se obecní zastupitelstvo žalované obce usneslo, že se obec B. zavazuje hraditi veškerý náklad spojený se zřízením a vydržováním měšťanské školy v B., že schvaluje příspěvek žalované osady B. na stavbu školy a že zřizovatelem školy je obecní zastupitelstvo za těchto

podmínek: Politická obec B. bere na sebe zřízení a vydržování měšťanské školy a v příčině rozhodování mají právo osada B. a Spořitelní a záložní spolek v B. jako hlavní činitelé. Příspěvků osady B. nesmí býti upotřebeno k jinému účelu než na stavbu měšťanské školy v B. Toto usnesení obecního zastupitelstva žalované obce B. bylo předloženo k schválení nadřízené okresní správní komisi v N., a ta výměrem ze dne 6. prosince 1927, č. j. 1082/2, závazek obce B. schválila tak, že přiškolené obce mají hraditi toliko dobrovolné příspěvky, poněvadž jde o školu z pohodlí a ne z nutnosti. Dne 29. listopadu 1927 se osadní zastupitelstvo v B. jednomyslně usneslo, že se na vyzvání okresní správní komise v N. doplňuje usnesení osadního zastupitelstva ze dne 13. ledna 1927 o příspěvku osady B. na zřízení měšťanské školy v B. v částce 500.000 Kč tak, že si vyhrazuje, že osadě B. bude přiznáno právo spolurozhodování ve věci zřízení a stavby měšťanské školy v B. Takto došlo k formálně bezvadnému usnesení obecního zastupitelstva v B. i osadního zastupitelstva v B. a obě usnesení byla okresní správní komisí v N. schválena. Pak bylo nařízeno okresním školním výborem v Ch. komisionální řízení na dne 20. března 1928, k němuž byli obesláni všichni zájemci, zejména obecní zastupitelstvo žalované obce a osadní zastupitelstvo žalované osady. Celého komisionálního řízení se zúčastnili zmocnění zástupci jak obecního, tak osadního zastupitelstva, a ti také vlastnoručně podepsali příslušný protokol jménem obecního a osadního zastupitelstva. Výměrem ze dne 2. listopadu 1928 zřídila zemská školní rada v P. v dohodě se zemským správním výborem smíšenou školu měšťanskou na žádost obecní rady obce-městyse B. v B. s českým jazykem vyučovacím, při čemž bylo výslovně uvedeno: »Zřizující tuto školu měšťanskou, přihlížíme k tomu, že obecní zastupitelstvo v B. usnesením svým ze dne 16. července 1927, schváleným okresní správní komisí v N., se pravoplatně zavázalo hraditi veškerý náklad, spojený se zřízením a vydržováním měšťanské školy v B., pokud povinnost takovou ukládá zákon školní obci, tedy aspoň v té míře, jak ustanovuje § 2 zákona ze dne 24. února 1874.« Takto nadřízené úřady samosprávné i úřady školské závazek obce a osady B. potvrdily, přijaly a uznaly tím, že daly svolení k zřízení měšťanské školy v B. Rovněž druhého komisionálního řízení podle § 27 stav. ř. pro Čechy o novostavbě měšťanské školy v B. se zúčastnili mimo zástupce úřadu též zástupci žalované obce a osady B., kteří také vlastnoručně podepsali protokol o tom zřízený. Dne 29. září 1929 byla konána společná schůze zástupců žalované obce i osady B., v níž byl zjišťován výsledek ofertního řízení a usneseno, že zadání stavby firmě Emanuel D. v H. M. nabude platnosti podepsáním obapolné smlouvy. Zadávací listinu sepsal stavební rada M. z Ch. Její obsah byl probírán v zasedání místní školní rady, obecního zastupitelstva i osadního zastupitelstva. Stala se tedy vůči Emanuelu D. smluvní stranou i žalovaná obec B. i osada, a jsou proto uvedené strany ze stavby uvedené školy stejnou měrou zavázány. Stavebnicí měšťanské školy v B. nebyla místní školní rada, neboť ta je pouze orgánem školní obce a nemá způsobilosti vystupovati jako strana u soudu. Když později obec B., nemajíc dostatek peněz

k vedení stavby měšťanské školy, žádala okresní úřad resp. okresní výbor v Ch., aby náklady na stavbu, zařízení a vydržování měšťanské školy byly přeneseny na všechny obce, které řečené škole jsou přiškoleny, rozhodl okresní výbor v Ch. dne 30. července 1931, že náklady ty má hraditi obec B. podle svého usnesení ze dne 16. července 1927, schváleného okresní správní komisí v N., a že přiškolené obce mají hraditi toliko dobrovolné příspěvky, poněvadž jde o školu z pohodlí a ne z nutnosti. Uvedené rozhodnutí je pravoplatné. Žalovaná obec B. podala dne 30. srpna 1932 žádost za obnovu řízení a úhradě nákladů na stavbu dotčené školy, ale okresní výbor v Ch. žádost tu zamítl dne 14. února 1933. Podle spisů okresního úřadu v Ch. jest stavebnicí měšťanské školy v B. žalovaná politická obec a nikoli školní obec. Rozhodnutí to je pravoplatné. Stížnost obce B. do rozpočtu a rozvrhu přírážek rážek byla v druhé správní stolici zamítnuta a bylo s konečnou platností rozhodnuto, že náklad na stavbu a vydržování školy musí hraditi politická obec B. Obec B. podala sice proti tomuto rozhodnutí stížnost k nejvyššímu správnímu soudu, ale nežádala v ní o přiznání odkladného účinku. Stavitel Emanuel D., jemuž byla stavba měšťanské školy v B. zadána, má proti žalovaným za dodání materiálu na stavbu uvedené školy a za konané práce dávno splatné pohledávání více nebo méně 350.000 Kč, z nichž žalobcům postoupil zažalovanou částku.

Žalovaná obec B. a osada B. namítaly mimo jiné, že nebyly stavebníky měšťanské školy v B., nýbrž že stavebnicí byla místní školní rada v B., která si sama vyžádala nabídky od stavitelů, práci na stavbu školy jim sama zadala, aniž předložila zadávací smlouvu a rozpočty žalovaným. V rozpočtu žalované obce na rok 1927 a další leta i na dřívější leta nebyla zařaděna ani jediná výdajová, ani úhradová položka, týkající se měšťanské školy v B. Byla by proto zadávací smlouva, i kdyby byla uzavřena na základě řádného usnesení obecního a osadního zastupitelstva, v rozporu s předpisy §§ 10 a 14 obecní finanční novely č. 329/1921 Sb. z. a n. Podle § 14 řeč. nov. by se obec a osada musily usnésti na výplatě a usnesení takové by bylo neplatné, poněvadž podle § 10 uved. nov. vydání, jež nejsou uvedena v rozpočtu, nesmějí býti činěna, není-li zároveň zabezpečena jejich úhrada, což se v souzené věci nestalo. K vzniku závazku pro obec a osadu B. bylo potřebí výslovného projevu zavazovacího, totiž usnesení obecního a osadního zastupitelstva podle § 31, odst. 5, čes. obec. zřiz. Takovéto usnesení se nestalo, nemělo potřebného vyššího schválení, a proto nemohl ani obecní starosta, ani úřadující náměstek osady B. pouhým podpisem zadávací smlouvy ze dne 28. prosince 1929 ani žalovanou obec B., ani žalovanou osadu zavazovati, neboť k tomu neměl zákonné pravomoci. V obecních a osadních protokolech není o takovémto zmocnění zápisů. Schůze ze dne 12. prosince 1929 a ze dne 27. prosince 1929 byly schůze místní školní rady, arci za přítomnosti obecního a osadního zastupitelstva, ale počtem a způsobem svolání neodpovídajícím formálním náležitostem řádné schůze obecního a osadního zastupitelstva. Členové ti nebyli také k žádnému jednání zmocnění. Zadávací smlouva nebyla

ve schůzích projednána a bylo o ní jednáno jen ve schůzi k usnášení neschopné.

Soud první stolice uznal žalovanou obec povinnou podle žaloby, kdežto stran žalované osady žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání žalované obce. D ů v o d y: Žalovaná obec B. požádala, jak nesporno, zemskou školní radu o zřízení měšťanské školy v B. a ta zřízení povolila hledíc na převzatý závazek žalovanou obcí k úhradě nákladů spojených se zřízením a vydržováním školy. Stavbu školy ovšem prováděla a staviteli Emanuelu D. zadala, jak odvolací soud zjišťuje z předložených listin a ze svědeckých výpovědí, místní školní rada, avšak to nic nemění na povinnosti žalované obce k zaplacení zažalovaného a, jak soud první stolice zjistil, správného a splatného účtu za cihly upotřebené ke stavbě školy. Místní školní rada je pouhým orgánem školní obce, která je zákonem povolána, aby její školní záležitosti obstarávala, zejména i školní rozpočet sestavovala. Jednala tedy při sjednávání zadávací smlouvy stavební jako zástupkyně a zmocněnkyně školní obce, kterou jest v příčině sporné školy místní obec B. (žalovaná), která jest v této vlastnosti povinna hraditi náklad spojený se zřízením a udržováním školy jak podle školních zákonů, tak podle vlastního a nadřízeným úřadem schváleného usnesení ze dne 16. července 1927 a konečně i podle pravoplatného rozhodnutí příslušných úřadů správních, jichž rozhodnutím jest soud po stránce materiální vázán. To vychází a zjišťuje odvolací soud z předložených spisů okresního úřadu v Ch., podle nichž byla obec B. (žalovaná) rozhodnutím okresního výboru v Ch. z 30. července 1931 a ze dne 14. února 1933 uznána povinnou hraditi stavební náklady sporné měšťanské školy, zařaditi je do rozpočtu a postarati se o jejich úhradu, aniž byl jejím příslušným stížnostem, vzneseným na nejvyšší správní soud, příznán odkladný účinek. Žalobci jsou proto iure cesso za stavitele Emanuela D. oprávněni žádati zaplacení části stavebního účtu za dodané cihly na objednanou stavbu měšťanské školy od žalované obce, jejíž místní školní rada jako k tomu povoláný její orgán objednala stavební dílo u jmenovaného stavitele (§ 1170 obč. zák. anebo i podle § 1042 obč. zák.), neboť byl na stavbu školy učiněn náklad, který žalovaná obec podle zákona jest povinna hraditi i tehda, kdyby se místní školní rada nepokládala za legitimovanou k objednávce.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Bylo zjištěno, že stavbu měšťanské školy prováděla a ji též staviteli D. zadala místní školní rada v B. Místní školní rada jest arci podle § 17 zák. č. 292/1920 Sb. z. a n. orgánem školní obce a tudíž i místní školní rada v B. jest orgánem školní obce b-ské, pro kterou také měšťanská škola v B. byla zřízena, ale z toho, — že jde jen o školu z pohodlí, že hraditi veškeren náklad s jejím zřízením a vydržováním spojený se zavázala usnesením svého obecního zastupitelstva ze dne 16. července 1927 pravoplatně j e n žalovaná p o l i t i c k á o b e c B.,

jejíž starosta prováděje toto usnesení, také spolupodepsal zadávací listinu, — jest odůvodněn závěr, že místní školní rada v B., pokud prováděla stavbu této školy a ji staviteli D. zadala, jednala jen jako zástupkyně a že byla zmocněnkyně žalované politické obce B. Bylo také zjištěno, že dotčené usnesení obecního zastupitelstva žalované obce ze dne 16. července 1927 bylo schváleno okresní správní komisí v N., že měšťanská škola v B. byla pak zřízena zemskou školní radou v dohodě se zemským správním výborem na žádost žalované obce a hledíc na její závazek, že bude hraditi veškeren náklad s jejím zřízením a vydržováním spojený, a že okresní výbor v Ch. uznal žalovanou obec B. povinnou hraditi stavební náklad měšťanské školy v B., zařaditi jej do obecního rozpočtu a postarati se o jeho úhradu, aniž byl přiznán odkladný účinek jejím stížnostem, které podala na nejvyšší správní soud. Po formální stránce není proti těmto rozhodnutím správních úřadů v dovolání brojeno, tvrdí se jen, že soud není jimi vázán po stránce materiální. Dovolací soud však schvaluje opačný názor odvolacího soudu, který se shoduje se stálým rozhodováním nejvyššího soudu (srv. č. 2198, 11656 a 14440 Sb. n. s.). Protože pak uvedené usnesení obecního zastupitelstva v B. bylo příslušným nadřízeným úřadem pravoplatně schváleno, nelze se zabývati ani námitkou činěnou proti jeho platnosti z důvodu, že nebyla opatřena a odhlasována příslušná finanční úhrada (§ 10 zák. č. 329/1921 Sb. z. a n.). Že porušení řečeného zákonného ustanovení nečiní usnesení obecního zastupitelstva zmatečným, bylo vyloženo v rozhodnutí nejvyššího správního soudu z 28. června 1924, č. 4300 (Boh. A 3826), k němuž se odkazuje. Pouhé podání stížnosti k nejvyššímu správnímu soudu nemá odkladacího účinku pro pravoplatnost a vykonatelnost nálezu správního úřadu a není důvodem ani pro přerušeni sporu (srv. č. 2497, 6552, 5592 Sb. n. s.).

Čís. 16310.

V otázce přechodu pohledávky bývalého mocnářství Rakousko-uherského na Československý stát podle zákona č. 354/1921 Sb. z. a n. rozhoduje jen to, zda dlužník měl dne 28. října 1918 své bydliště na území Československé republiky. Nerozhoduje, zda dlužník byl též československým státním příslušníkem. Pohledávka ze zápůjčky, jež přešla podle řečeného zákona na Československý stát, je splatná v československé měně (§ 6 zákona č. 187/1919 Sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 17. září 1937, Rv I 1613/36.)

Československý stát se na žalované domáhá žalobou, aby byla uznána povinnou zaplatiti Národní bance československé (bankovnímu úřadu ministerstva financí v likvidaci) v Praze proti vrácení zastavených válečných půjček částku 20.700 Kč s úroky podle toho času běžné lombardní sazby pro státní papíry, činícími 7% ode dne podání žaloby do zaplacení. Žalující stát tvrdí, že jde o zápůjčku, kterou dne 23. května 1916 přijala žalovaná od Válečné zápůjčkové pokladny ve Vídni podle dlužního listu č. 9354 a za kterou dala do zástavy upsanou třetí váleč-